

ΘΕΜΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΚΑΤΑΣΧΕΣΗ ΕΝΤΥΠΩΝ
ΜΕ ΕΠΙΒΟΛΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΜΕΤΡΩΝ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΜΠΡΑΖΙΤΙΚΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑ ΧΡΙΣΤΙΝΑ

A.M.: 1340200200341

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΕΤΟΣ: 2003-2004, ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΜΑΘΗΜΑ: ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: ΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	σελ. 3
ΓΕΝΙΚΑ	σελ.4
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ	σελ.5
ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΟΙ ΝΟΜΟΙ ΠΟΥ ΚΑΤΟΧΥΡΩΝΟΥΝ ΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ	σελ.6
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 14 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ	σελ. 7
ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΕΣ ΠΟΥ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΠΕΔΙΟ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ	σελ.9
ΦΟΡΕΙΣ – ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΑ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ	σελ.11
«ΕΠΙΦΥΛΑΞΗ ΝΟΜΟΥ»	σελ.11
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑΣ	σελ.12
ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΧΕΣΗΣ	σελ.13
ΤΟ ΕΠΙΤΡΕΠΤΟ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΧΕΣΗΣ - ΚΑΤ' ΕΞΑΙΡΕΣΗ	σελ.13
Η ΔΙΑΤΑΓΗ ΚΑΤΑΣΧΕΣΗΣ ΕΝΤΥΠΩΝ ΜΕ ΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΜΕΤΡΩΝ	σελ.15
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΙΒΟΛΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΓΙΑ ΚΑΤΑΣΧΕΣΗ ΕΝΤΥΠΩΝ	σελ. 17
ΠΙΝΑΚΑΣ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΣ	σελ. 20
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	σελ.21

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το θέμα της εργασίας είναι εάν και κατά πόσο επιτρέπεται με την διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων η κατάσχεση εντύπων.

Η υπό κρίση διάταξη είναι το άρθρο 14 του ισχύοντος Συντάγματος και ειδικότερα οι παράγραφοι 1, 2, 3 και 4.

Απαραίτητη είναι κατ' αρχήν μια έρευνα για την αναζήτηση του ορισμού της έννοιας τύπος, που καταλήγει στις ρυθμίσεις του νόμου 1092/1938 και πιο συγκεκριμένα στα άρθρα 1 και 2.

Οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 14 προβλέπουν ρητά τη συνταγματική κατοχύρωση και προστασία τις ελεύθερης έκφρασης και διάδοσης των στοχασμών.

Σύμφωνα με το εδάφιο 1 της παραγράφου 3 η κατάσχεση εντύπων απαγορεύεται ρητά.

Επιτρέπεται όμως κατ' εξαίρεση, όπως προβλέπει το εδάφιο 2 της ίδιας παραγράφου, για συγκεκριμένες προσβολές, μετά την κυκλοφορία και με την προϋπόθεση ότι θα ακολουθηθεί η διαδικασία της παραγράφου 4.

Η πρακτική που ακολουθεί η ελληνική νομολογία δεν είναι ενιαία. Κατά βάση υποστηρίζεται ότι αν δεν συντρέχουν οι περιπτώσεις α) έως δ) του εδαφίου 2, της παραγράφου 3 διαζευκτικά, δεν μπορεί να επιβληθεί με ασφαλιστικά μέτρα η κατάργηση εντύπων.

Προσβολή προσωπικότητας μπορεί να επέλθει δια του τύπου όμως δεν υφίσταται σύγκρουση μεταξύ των δύο δικαιωμάτων. Το δικαίωμα της ελευθερίας του τύπου υπερισχύει. Η προσβολή της προσωπικότητας δεν περιλαμβάνεται στην περιοριστική απαρίθμηση του άρθρου 14, παράγραφος 3, εδάφιο 2. Άρα δεν μπορεί να αρθεί η προσβολή με ασφαλιστικά μέτρα και το θέμα αντιμετωπίζεται με την επιβολή αποκαταστατικών μέσων προστασίας.

ΓΕΝΙΚΑ

Το Σύνταγμα κατοχυρώνει την ελευθερία έκφρασης και διάδοσης των στοχασμών στο άρθρο 14. Ουσιαστικά αντικείμενο προστασίας της προαναφερθείσας διάταξης του Συντάγματος είναι η ελευθερία του τύπου σε τις όλες τις εκφάνσεις της . Η ελευθερία του τύπου αναγνωριζόταν ήδη από τα πρώτα Επαναστατικά Συντάγματα ως ατομικό δικαίωμα.

Κατοχυρώνονταν ρητά στα εξής Συντάγματα:

- Σύνταγμα του Άστρους (1823)
- Σύνταγμα της Τροιζήνας (1827)
- Σύνταγμα του 1844 (άρθρο 10)
- Σύνταγμα του 1927 (άρθρο 16)
- Σύνταγμα του 1952 (άρθρο 14).

Όλα αυτά τα Συντάγματα που ίσχυαν στην Ελλάδα προστάτευαν την ελευθερία του τύπου και την ελεύθερη έκφραση , ενώ αντίθετα το Σύνταγμα του 1975 προστατεύει και την ελεύθερη διάδοση και κυκλοφορία . Διευρύνεται δηλαδή στο άρθρο 14 του σημερινού Συντάγματος το πεδίο προστασίας . Αυτή η διεύρυνση του πεδίου προστασίας της συνταγματικής διάταξης περί τύπου ήταν επιβεβλημένη ώστε να μην υπάρχει καμία αμφιβολία για την απόλυτη προστασία και τη διασφάλιση της ελευθερίας του τύπου . Η κατοχύρωση του πλουραλισμού και της ελευθεροτυπίας είναι υψίστης σημασίας , γιατί μαζί αποτελούν τα θεμέλια της αληθινής Δημοκρατίας . Μόνο όταν κάθε άνθρωπος , μέλος μιας κοινωνίας , έχει το δικαίωμα να σκέφτεται ελεύθερα , να εκφράζει τις σκέψεις του και να τις διαδίδει μπορεί το Δημοκρατικό Πολίτευμα να λειτουργήσει και οι κοινωνίες να προοδεύσουν .

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ

Όταν γίνεται λόγος για την ελεύθερη έκφραση των σκέψεών μας με οποιοδήποτε τρόπο είναι φανερό ότι πρόκειται για ένα δικαίωμα και μάλιστα ατομικό . Η ξεκάθαρη πρόβλεψη του δικαιώματος αυτού , που έχει ελευθεριακό περιεχόμενο , σε διάταξη του Συντάγματος , το καθιστά Συνταγματικό δικαίωμα με κατοχυρωμένη και αυξημένη ισχύ έναντι άλλων μη συνταγματικών δικαιωμάτων . Ο συνδυασμός των δύο αυτών χαρακτηριστικών , του «ελευθεριακού» περιεχομένου και του «ατομι-κού» δικαιώματος στηρίζει την ισότητα των πολιτών απέναντι στο νόμο και την ελευθερία τους από το κράτος.

Δε θα μπορούσαμε όμως να χαρακτηρίσουμε την ελευθερία του τύπου ως Δημόσιο δικαίωμα γιατί δε στρέφεται το ελευθεριακό του περιεχόμε-νο μόνο κατά του Κράτους. Αντίθετα το δικαίωμα ελευθερίας του τύπου και ελεύθερης έκφρασης στρέφεται κατά παντός (erga omnes), δηλαδή προστατεύει τον φορέα του για κάθε προσβολή από οποιονδήποτε και αν προέρχεται. Έτσι προσδιορίζεται το αμυντικό περιεχόμενο του δι-καιώματος της ελεύθερης έκφρασης δια του τύπου.

Με ανάλογο τρόπο μπορεί να προσδιορισθεί το διασφαλιστικό του περιεχόμενο : η παράγραφος 2 του άρθρου 14 καταδεικνύει την ελευθεροτυπία και απαγορεύει τη χρήση μέσων που θα μπορούσαν να την περιορίσουν. Διασφαλίζεται δηλαδή η διευκόλυνση άσκησης του δικαιώματος της ελεύθερης έκφρασης και της ελευθερίας του τύπου με την απαγόρευση των κάθε λογής περιορισμών της. Το προστατευτικό περιεχόμενο του εν λόγω δικαιώματος έγκειται στη προστασία που του παρέχει το δικαϊκό σύστημα στο σύνολό του.

Επίσης το περιεχόμενο του δικαιώματος που μελετάμε , μπορεί να διακριθεί σε αρνητικό και θετικό: η ελευθερία που κατοχυρώνει το Σύνταγμα στο άρθρο 14 έχει την έννοια ότι μπορώ να εκφράσω μία άποψη μου μέσω του τύπου ,μπορώ όμως κάποια άλλη να την αποσιωπήσω –θετική και αρνητική ελευθερία αντίστοιχα. Πρέπει επίσης να αναφερθεί ότι το δικαίωμα ελευθερίας του τύπου ανήκει στα δικαιώματα του ευρύτερου κοινωνικού χώρου, ενέχει όμως και πολιτική χροιά. Ωστόσο δεν θα μπορούσε να χαρακτηρισθεί ως καθαρά πολιτικό δικαίωμα, είναι μάλλον μεικτό.

ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΟΙ ΝΟΜΟΙ ΠΟΥ ΚΑΤΟΧΥΡΩΝΟΥΝ ΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ

Η μεγάλη σημασία του εν λόγω δικαιώματος καθιστά πρόδηλη την επιπλέον (πρόσθετη) συνταγματική πρόβλεψη και κατοχύρωση της .

Το δικαίωμα λοιπόν της ελεύθερης διάδοσης των στοχασμών και η ελευθερία του τύπου προστατεύονται και από τα: άρθρο 1 παρ.2 και 3 που αφορούν την λαϊκή κυριαρχία, άρθρο 5 παρ.1 για την προστασία της προσωπικότητας και τη συμμετοχή στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της χώρας, άρθρο 15 για την ραδιοτηλεόραση, άρθρο 16 για την τέχνη και άρθρο 28 παρ.1 για τα πολιτικά κόμματα.

Επί πλέον έχουν θεσπισθεί και ειδικοί νόμοι που αφορούν τον τύπο, προσδιορίζουν την έννοια και το περιεχόμενο το με σκοπό την απόλυτη προστασία της ελευθερίας του τύπου. Τέτοιοι νόμοι είναι :ο Ν.5060/1931,ο α.ν.1092/1938.Με το άρθρο 14 του Συντάγματος σχετίζεται άμεσα και το άρθρο 10 της Ε.Σ.Δ.Α. καθώς το περιεχόμενο που συνάδει με την ρύθμιση του συντακτικού μας Νομοθέτη και συμβάλλει αποφασιστικά στην κατοχύρωση της προστασίας της ελευθερίας του Τύπου. Με το άρθρο 28 του Συντάγματος η Ε.Σ.Δ.Α. ως διεθνής σύμβαση και διάταξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης όχι απλά έχει ισχύ στο Ελληνικό Δίκαιο αλλά έχει ανώτατη ισχύ /αφού υπερισχύει κάθε άλλης αντίθετης διάταξης νόμου.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 14 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

Η συνταγματική διατύπωση του άρθρου 14 έχει ως εξής:

«1. Καθένας μπορεί να εκφράζει και να διαδίδει προφορικά , γραπτά και δια του τύπου τους στοχασμούς του τηρώντας τους νόμους του κράτους.

2. Ο τύπος είναι ελεύθερος. Η λογοκρισία και κάθε άλλο προληπτικό μέτρο απαγορεύονται.

3. Η κατάσχεση εφημερίδων και άλλων εντύπων, είτε πριν από την κυκλοφορία είτε ύστερα από αυτή, απαγορεύονται.

Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η κατάσχεση, με παραγγελία του εισαγγελέα, μετά την κυκλοφορία : α) για προσβολή της χριστιανικής και κάθε άλλης γνωστής θρησκείας.»

Στην παράγραφο 1 αναφέρεται ότι κάθε άνθρωπος έχει το δικαίωμα να διατυπώνει (ελεύθερα) τις σκέψεις και τις απόψεις του με προφορικό ή γραπτό λόγο μέσω του τύπου αλλά να τηρεί ταυτόχρονα και τους νόμους του κράτους. Ιδιαίτερη σημασία έχει η καθολική πρόβλεψη :το δικαίωμα ελεύθερης έκφρασης και κυκλοφορίας των ιδεών ανήκει σε όλους ,στον κάθε άνθρωπο που βρίσκεται μέσα στην Ελληνική επικράτεια. Δεν προσδιορίζεται ο τρόπος που θα επιλέξει ο καθένας να εκφραστεί ,μπορεί να εκφραστεί προφορικά, ή γραπτά ,θα εκφραστεί όμως μέσω του τύπου όπως αναφέρει η διάταξη .

Δε δίδεται όμως κανένας ορισμός της έννοιας «τύπος» ούτε προσδιορίζεται το περιεχόμενό του. Παρά την «παράλειψη» του συντακτικού μας νομοθέτη είναι απολύτως απαραίτητο να αναζητήσουμε έναν ορισμό για την έννοια «τύπος».

Έννοια του τύπου – α.ν. 1092/1938, άρθρο 1

Ο α.ν. 1092/1938 * στο άρθρο 1 ορίζει ότι τύπος μπορεί να είναι «παν ό,τι εκ της τυπογραφίας ή οιουδήποτε άλλου μηχανικού ή

Με το άρθρο του Ν. 2243/94 (ΦΕΚ Α' 162/3-10-94) καταργήθηκαν όλες οι ποινικές διατάξεις περί τύπου. Συγκεκριμένα καταργήθηκαν οι διατάξεις του Ν.5060/1931 πλὴν των άρθρων 29 & 30 για τα άσεμνα δημοσιεύματα καθώς και οι ποινικές διατάξεις του α.ν.1092/1938

χημικού μέσου παράγεται εις όμοια αντίτυπα και χρησιμεύει εις πολλαπλασιασμό ή διάδοση χειρογράφων , εικόνων, παραστάσεων μετά ή άνευ σημειώσεων ή μουσικών έργων μετά κειμένου ή επεξηγήσεων ή φωνογραφικών πλακών».Επομένως στην έννοια του τύπου εμπίπτουν :οι εφημερίδες, τα περιοδικά, τα φυλλάδια, οι αφίσες, οι προκηρύξεις, γενικά τα προϊόντα της τυπογραφίας αλλά και οι φωτογραφίες σε κονκάρδες τα πανό, οι εικόνες που αποτυπώνονται σε οποιοδήποτε υλικό (χαρτί, ξύλο, πλαστικό, γυαλί).

Είναι πολύ σημαντικό να προσδιορίσουμε τι δύναται να περιλαμβάνει η έννοια «τύπος» ώστε να μπορούμε να απαντήσουμε στο ερώτημα που συχνά τίθεται :εάν κάτι εμπίπτει στην έννοια του τύπου.

Η κρίση για κάποιο αντικείμενο αν είναι ή όχι τύπος έχει πρακτική σημασία για τη ρύθμιση της κυκλοφορίας του μέσου της διάταξης 14 ή όχι του Συντάγματος.

Πρέπει να τονίσουμε ότι η εφαρμογή των περί τύπου διατάξεων προϋποθέτει ότι η ελεύθερη και χωρίς περιορισμούς διάδοση των στοχασμών και των απόψεων δε γίνεται για κερδοσκοπικούς σκοπούς ή λόγω εμπορικότητας. Δεν εμπίπτουν δηλαδή στο πεδίο της εφαρμογής του άρθρου 14 έντυπα διαφημιστικά που διαδίδουν τις σκέψεις-απόψεις κάποιου, εν τούτοις όμως έχουν κερδοσκοπικό χαρακτήρα.

Οι εφημερίδες και τα περιοδικά είναι δύο είδη τύπου ευρέως διαδεδομένα και έχουν πολύ μεγάλη κυκλοφορία. Όμως δεν είναι τα μοναδικά όπως προαναφέρθηκε .Μπορεί οι διατάξεις που αφορούν τον τύπο να βρίσκουν εφαρμογή κυρίως σε αυτές τις μορφές του τύπου λόγω της αυξημένης κυκλοφορίας τους, αλλά αυτό δε σημαίνει ότι πρόκειται για εξάντληση του πεδίου εφαρμογής του άρθρου 14.Αντίθετα θεωρείται πως η έννοια του «τύπου» στο άρθρο 14 εκλαμβάνεται με την ευρύτερη δυνατή σημασία της αφού δεν προκύπτει αντίθετη βούληση του Έλληνα συντακτικού νομοθέτη.

Για να θεμελιώνεται θέληση του νομοθέτη να περιορίσει το περιεχόμενο της έννοιας του «τύπου» ώστε να αφορά η ρύθμιση συγκεκριμένα και μόνο είδη, θα έπρεπε να προβλεπόταν ρητά, να γινόταν περιοριστική απαρίθμηση στο άρθρο.

Κάτι τέτοιο όμως δεν συμβαίνει, οπότε είναι ορθό να πούμε ότι οι περί τύπου διατάξεις έχουν ως αντικείμενο προστασίας τον τύπο υπό ευρεία έννοια.

ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΕΣ ΠΟΥ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΠΕΔΙΟ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ

Με βάση το περιεχόμενο της ελευθερίας του τύπου μπορούμε να διακρίνουμε κάποιες περαιτέρω ελευθερίες οι οποίες περιλαμβάνονται στο ευρέως νοούμενο πεδίο της ελευθερίας του τύπου και προστατεύονται επίσης από τις «περί τύπου» διατάξεις.

1)Ελευθερία της πληροφόρησης

Η πρώτη ελευθερία που αντιλαμβάνεται κανείς ότι απορρέει από την ελευθερία του τύπου είναι η ελευθερία της πληροφόρησης.

Η ελεύθερη πληροφόρηση συνδέεται άμεσα με την ελευθεροτυπία αλλά και προηγείται αυτής, γιατί χωρίς την πρώτη, η δεύτερη δεν μπορεί να υφίσταται.

Ο καθένας έχει την δυνατότητα να λαμβάνει όλων των ειδών τις πληροφορίες και με οποιοδήποτε τρόπο να τις χρησιμοποιεί. Οι δημοσιογράφοι και οι υπάλληλοι έχουν το δικαίωμα να συλλέγουν ελεύθερα πληροφορίες με οποιοδήποτε τρόπο και να τις χρησιμοποιεί.

Οι δημοσιογράφοι και οι υπάλληλοι έχουν το δικαίωμα να συλλέγουν ελεύθερα πληροφορίες με σκοπό να τις συνθέσουν και να τις παρουσιάσουν στο κοινό. Οι δύο πλευρές της πληροφόρησης υπάρχουν στην κατοχύρωση της ελευθερίας της. Από την μια πλευρά όσοι επεξεργάζονται και διοχετεύουν τις πληροφορίες στο κοινωνικό σύνολο-δηλαδή όσοι ασχολούνται με κάποιο επάγγελμα που συνδέεται με τις λειτουργίες του τύπου-και από την άλλη βρίσκονται όσοι είναι αποδέκτες των πληροφοριών. Η ελευθερία της πληροφόρησης κατοχυρώνεται όμως πρωτίστως ξεχωριστά το άρθρο 5^Α του Συντάγματος, ενώ στο άρθρο 14 απλά αποτελεί μία έκφραση της γενικότερης ελευθερίας του τύπου.

2)Ελευθερία συντάξεως ή εκτύπωσης ή τυπογραφίας

Άλλη επί μέρους ελευθερία που συμπεριλαμβάνεται στην κατοχυρωμένη στο άρθρο 14 του Συντάγματος ελευθερία του τύπου είναι η ελευθερία συντάξεως. Αυτή μπορεί να ονομαστεί και ελευθερία εκτύπωσης ή τυπογραφίας.

Η διαζευκτική ονομασία στηρίζεται στο προστατευόμενο αγαθό που είναι ενιαίο. Πρόκειται για την όλη διαδικασία που λαμβάνει χώρα από την στιγμή που προμηθεύτηκε ο δημοσιογράφος τις πληροφορίες, ή τις ειδήσεις, γενικά το υλικό, ως τη στιγμή που αυτό θα δημοσιευθεί δηλαδή θα εκδοθεί.

Στην ελευθερία συντάξεως η ελευθερία της τυπογραφίας – σαφέστατα πιο αντιπροσωπευτικός όρος λόγω της γενικότητας του –εμπίπτει η δυνατότητα του υπαλλήλου της επιχείρησης τύπου να επιλέγει και να επεξεργάζεται ελεύθερα τις πληροφορίες, να προσθέτει σχόλια και παραρτήματα, να επιλέγει τον τρόπο που θα τα συνθέσει στο φύλλο, τα μέσα που θα χρησιμοποιήσει για να τυπώσει τα έντυπα κ.ά.

3)Ελευθερία κυκλοφορίας

Η τρίτη είναι η ελευθερία κυκλοφορίας των εντύπων γενικά, που προκύπτει από την συνταγματική πρόβλεψη για ρητή κατοχύρωση της ελεύθερης διάδοσης των στοχασμών. Σε αυτό το σημείο παρατηρούμε μια διεύρυνση της ρύθμισης σε σχέση με το προηγούμενο Σύνταγμα. Η διεύρυνση αυτή είναι ένα σημαντικό βήμα προς την απόλυτη καθιέρωση της δημοκρατίας που στηρίζεται στον πλουραλισμό. Κάθε άνθρωπος μπορεί όχι μόνο να σκέφτεται ελεύθερα, αλλά και να εκφράζει ,να διατυπώνει τις σκέψεις και τις ιδέες του χωρίς κανένα περιορισμό-καταρχήν. Και έτσι κυκλοφορούν χωρίς κανένα εμπόδιο πολλές διαφορετικές γνώμες, που όμως είναι όλες ίσες μεταξύ τους. Με την ελευθερία κυκλοφορίας σχετίζεται και η ελευθερία εκδόσεως.

4)Ελευθερία εκδόσεως

Η τέταρτη και τελευταία ελευθερία που εμπεριέχεται στην ελευθερία του τύπου αναφέρεται τόσο στην ελεύθερη επιλογή της μορφής του εντύπου του σχήματος και του αριθμού αντιτύπων * όσο και στη ελευθερία ίδρυσης επιχείρησης τύπου, εκδοτηρίου εφημερίδων και περιοδικών **.

Ο καθένας έχει το δικαίωμα να ιδρύει ελεύθερα επιχείρηση τύπου να εκδίδει οποιαδήποτε μορφή εντύπου.

Οφείλει όμως να τηρεί τις γενικές αρχές του Δικαίου αλλά και τους κανόνες του ελεύθερου ανταγωνισμού, όπως είναι αυτονόητο.

ΦΟΡΕΙΣ – ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΑ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ

Φορείς της ελευθερίας του τύπου είναι τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που ασκούν κάποια δραστηριότητα ή επάγγελμα – μόνιμα ή περιστασιακά – που είναι σχετικό με τον τύπο. Υποκείμενο επομένως της ελευθερίας του τύπου μπορεί να είναι ο ιδιοκτήτης της επιχείρησης τύπου, ο εκδότης, ο τυπογράφος, ο αρθρογράφος, ο συντάκτης, ο γραφίστας, ο σχεδιαστής των κονκάρδων, ο εκφωνητής ραδιοφώνου, ο παρουσιαστής εκπομπής, ο δημοσιογράφος, αυτός που γράφει τις προκηρύξεις και άλλοι πολλοί οι οποίοι ασκούν παραπλήσια επαγγέλματα. Δεν μπορούν όμως να αποτελέσουν υποκείμενα –φορείς της ελευθερίας του τύπου άτομα που ασχολούνται με την διαφήμιση, αφού όπως προαναφέρθηκε η διαφήμιση τοποθετείται έξω από τα όρια του τύπου, δεν συμπεριλαμβάνεται στην έννοια «τύπος».

«ΕΠΙΦΥΛΑΞΗ ΝΟΜΟΥ»

Στο τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 1 του υπό μελέτη άρθρου ο συντακτικός νομοθέτης παραθέτει τη φράση «τηρώντας τους νόμους του κράτους». Μπορεί δηλαδή καθένας να ασκεί τις ελευθερίες που γενικά του δίδονται από την παράγραφο 1 χωρίς όμως να παραβιάζει τους νόμους του κράτους. (όταναυτή η έκφραση συνίσταται στην τήρηση των νόμων του κράτους, πρόκειται δηλαδή για μία γενική ρήτρα όπως αυτές προβλέπονται από το άρθρο 25 παράγραφος 1, εδάφιο Γ του Συντάγματος. Όμως ότι επαναλαμβάνεται, ονομάζεται γενική επαναλαμβανόμενη ρήτρα. Η επιφύλαξη νόμου σύμφωνα με την άποψη που κρατεί στην θεωρία και στην νομολογία εννοεί συμπεριλαμβάνει εννοιολογικά τόσο τον τυπικό όσο και τον ουσιαστικό νόμο.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑΣ

Η παράγραφος 2 του υπό μελέτη άρθρου διακηρύσσει την ελευθεροτυπία με απόλυτα ξεκάθαρο τρόπο. Στο δεύτερο εδάφιο της ίδιας παραγράφου ο συντακτικός νομοθέτης απαγορεύει τη λογοκρισία και κάθε λογής προληπτικά μέτρα. Εμποδίζει έτσι την παρέμβαση του κράτους και το αποτρέπει από την άσκηση ελέγχου στη διάδοση των στοχασμών και των απόψεων. Το κράτος δεν μπορεί να επεμβαίνει, να χαρακτηρίζει ή να κρίνει δυσμενώς απόψεις που εκφράζονται δια του τύπου και μάλιστα δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να λάβει οποιαδήποτε μέτρα πριν την κυκλοφορία των εντύπων. Θα ήταν αντίθετη προς τις επιταγές του Συντάγματος η εντολή του κράτους να μη δημοσιευθούν και να μην κυκλοφορήσουν ορισμένα έντυπα λόγω του «επιβλαβούς» περιεχομένου τους. Όμως η γενική επαναλαμβανόμενη ρήτρα στο τέλος της παραγράφου 1 οριοθετεί κατά κάποιο τρόπο την ελευθεροτυπία και την ελεύθερη διάδοση των στοχασμών. Η ελευθερία του τύπου δεν είναι απεριόριστη, αλλά πρέπει να ασκείται σύμφωνα με τους νόμους τους κράτους. Η γενική ρήτρα λειτουργεί στο πλαίσιο της τακτικής που ακολουθεί η νομολογία και απαγορεύει κάθε προληπτικό μέτρο, επιτρέπει όμως τα κατασταλτικά μέτρα. Δηλαδή είναι αντίθετη προς το Σύνταγμα και παράνομη κάθε προληπτική ενέργεια που λαμβάνει χώρα πριν τη θέσει σε κυκλοφορία, επιτρέπεται όμως η λήψη κατασταλτικών μέτρων που επιβάλλονται μετά την κυκλοφορία των εντύπων.¹ Η λήψη προληπτικών μέτρων ισοδυναμεί με απαγόρευση συγκεκριμένων τρόπων έκφρασης που χρησιμοποιεί ο τύπος. Η απαγόρευση όμως δεν είναι ρύθμιση γιατί είναι αδύνατο να συνυπάρχει με την ελευθερία έκφρασης μέσω του τύπου. Επομένως, κάθε προληπτική ενέργεια που είναι ανεπίτρεπτη συνιστά απαγόρευση και αντίκειται στο γράμμα της διάταξης 14 του Συντάγματος.

Η άδεια αποτελεί κατεξοχήν προληπτικό μέτρο. Τα προληπτικά μέτρα όμως ισοδυναμούν με απαγόρευση κυκλοφορίας και είναι αντίθετα στις ρυθμίσεις του Συντάγματος που αφορούν τον τύπο. Καθίσταται έτσι σαφές ότι δεν μπορεί γενικά να απαιτείται άδεια για κυκλοφορία εντύπων. Ούτε είναι επιτρεπτή η έκδοση άδειας -έστω και με νόμιμο τρόπο- είτε προέρχεται από διοικητική ή αστυνομική ή οποιαδήποτε άλλη αρχή. Το Σύνταγμα απαγορεύει τον προληπτικό έλεγχο και την άδεια οποιασδήποτε αρχής, όχι μόνο της διοικητικής αλλά και της δικαστικής, ακόμη δε και της νομοθετικής εξουσίας.² Τέτοιες άδειες εκδίδει συνήθως η αστυνομία, όπως είναι το άρθρο 106 του ν.δ. 3365/1955 «Για τον κώδικα του σώματος της Ελληνικής Χωροφυλακής», το άρθρο 368 του β.δ. της 12.3/28.4.1958 «Για κύρωση του κανονισμού

υπηρεσίας της Χωροφυλακής» που δίνουν τη δυνατότητα στην αστυνομία να λαμβάνουν προληπτικά μέτρα για συγκεκριμένους σκοπούς και με ορισμένη αιτιολογία. Όμως δεν νοείται αυτά τα μέτρα να εφαρμόζονται και να υπερισχύουν του Συντάγματος γιατί το Σύνταγμα έχει ως γνωστόν αυξημένη τυπική ισχύ σε σχέση με όλους τους υπόλοιπους νόμους.

ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΧΕΣΗΣ

Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 3 του εν λόγω άρθρου απαγορεύει την κατάσχεση εφημερίδων και εντύπων πριν την κυκλοφορία ή μετά από αυτή. Η ρύθμιση αυτή συνάδει με τις παραγράφους 1 & 2 του άρθρου 14 και με όσα ελέχθησαν παραπάνω. Η ελευθερία της έκφρασης, της διάδοσης των στοχασμών, ο πλουραλισμός και η ελευθεροτυπία εν γένει κατοχυρώνονται στις δύο πρώτες παραγράφους του άρθρου 14 και η παράγραφος 3 συμπληρώνει την προστασία τους, τουλάχιστον στο πρώτο εδάφιο. Η απαγόρευση της κατάσχεσης αποτελεί τον κανόνα. Κατά βάση λοιπόν η κατάσχεση εντύπων απαγορεύεται γιατί αποτελεί ειδικό κατασταλτικό μέτρο. Ως προληπτικό μέτρο ήδη δεν επιτρέπεται να εφαρμοστεί λόγω της ρύθμισης της παραγράφου 2.

ΤΟ ΕΠΙΤΡΕΠΤΟ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΧΕΣΗΣ - ΚΑΤ' ΕΞΑΙΡΕΣΗ

Όπως όμως είναι σύνηθες σε κάθε κανόνα υπάρχει τουλάχιστον μια εξαίρεση. Έτσι και εδώ ο συντακτικός νομοθέτης στα εδάφια 2 της παραγράφου 3 θεσπίζει εξαίρεση από τον κανόνα της απαγόρευσης κατάσχεσης εντύπων. Πρόκειται για οιονεί περιορισμό ή αλλιώς ειδική οριοθέτηση. Προβλέπεται έτσι το επιτρεπτό της κατάσχεσης εντύπων μετά την κυκλοφορία, πάντα κατ' εξαίρεση και για συγκεκριμένους λόγους: α) προσβολή της χριστιανικής και κάθε άλλης γνωστής θρησκείας. Παλαιότερα προστατευόταν μόνο η χριστιανική θρησκεία, όμως η ρύθμιση άλλαξε αφού το ίδιο το Σύνταγμα προστατεύει όλες τις γνώστες θρησκείες, στο άρθρο 13. Προσβολή μπορεί να σημαίνει περιύβριση της θρησκείας, που αποτελεί ποινικό αδίκημα, ή άλλη μη αξιόποινη πράξη. β) προσβολή του προσώπου του Προέδρου της Δημοκρατίας¹. Ο συντακτικός νομοθέτης επιθυμεί να προστατεύσει την τιμή του Ανώτατου Άρχοντα. Προστατεύεται το

άτομο ως φορέας και όχι απλά το αξίωμα. Η προστασία του αξιώματος εμπίπτει στο άρθρο 181 Π.Κ. που αφορά την περιύβριση αρχής . γ) όταν πρόκειται για δημοσίευμα που σχετίζεται με τις ένοπλες δυνάμεις ή την οχύρωση της Χώρας και αποκαλύπτει πληροφορίες για τη σύνθεση, τον εξοπλισμό και τη διάταξή τους, ή έχει σκοπό τη βίαιη ανατροπή του πολιτεύματος ή στρέφεται κατά της εδαφικής ακεραιότητας του κράτους . Αποκάλυψη σημαίνει διάδοση στοιχείων που για πρώτη φορά γίνονται γνωστά και όχι για δεύτερη. Ο όρος δημοσίευση είναι διαφορετικός : σημαίνει διάδοση πληροφοριών πολλές φορές. Η αποκάλυψη μόνο μπορεί να επιφέρει κατάσχεση. δ) άσεμνα δημοσιεύματα που προσβάλλουν τη δημόσια αιδώς, σε συγκεκριμένες περιπτώσεις που ορίζονται από το νόμο. Οι ειδικές ρυθμίσεις βρίσκονται στο Νόμο 5060/1931. Σύμφωνα με το άρθρο 16, παράγραφος 1 εξαιρούνται τα έργα τέχνης και επιστήμης. Η κατάσχεση μπορεί να γίνει με παραγγελία του εισαγγελέα και με την τήρηση συγκεκριμένης διαδικασίας που περιγράφεται στην παράγραφο 4. Για να είναι επιτρεπτή και νόμιμη η κατάσχεση πρέπει να συντρέχει μια από τις ανωτέρω προϋποθέσεις [α) – δ)], να τηρηθεί η συγκεκριμένη διαδικασία όπως ορίζει η ίδια η διάταξη και να γίνει η κατάσχεση μετά την κυκλοφορία.

Η ΔΙΑΤΑΓΗ ΚΑΤΑΣΧΕΣΗΣ ΕΝΤΥΠΩΝ ΜΕ ΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΜΕΤΡΩΝ

Τα ασφαλιστικά μέτρα αποτελούν μορφή προσωρινής δικαστικής προστασίας που προστατεύεται γενικά από το άρθρο 20 του Συντάγματος. Στο κεφάλαιο Ζ' του Κ.Πολ.Δικ. που περιλαμβάνει τις ρυθμίσεις για τα ασφαλιστικά μέτρα δεν υπάρχει σε κανένα άρθρο ειδική πρόβλεψη για τον τύπο. Εν τούτοις όμως είναι δυνατόν σε περίπτωση σοβαρής προσβολής θεμελιωδών δικαιωμάτων να ζητηθεί άρση αυτής της προσβολής και παράλειψή της στο μέλλον με ταυτόχρονη αυτοπρόσωπη ενέργεια. Μπορεί δηλαδή να ζητήσει ένα από τα μέρη –αυτό που θίγεται- να ρυθμιστεί προσωρινά η κατάσταση και για αυτό το λόγο το δικαστήριο να επιβάλλει ασφαλιστικά μέτρα. Σύμφωνα όμως με το άρθρο 732 του Κ.Πολ.Δικ. πρέπει το μέτρο που το δικαστήριο θα διατάξει να επιβληθεί στον εναγόμενο ως ασφαλιστικό μέτρο να είναι πρόσφορο, για την εξασφάλιση, διατήρηση ή ρύθμιση της κατάστασης ανάλογα με τα πραγματικά περιστατικά. Θα πρέπει να υπάρχει μεγάλη ανάγκη για προσωρινή ρύθμιση της κατάστασης ώστε να επιβληθούν ασφαλιστικά μέτρα που να επιτάσσουν την κατάσχεση εντύπων. Αυτές οι περιπτώσεις προβλέπονται περιοριστικά από τον νόμο στο άρθρο 14 του Συντάγματος, παράγραφος 3, εδάφιο 2. Η απαρίθμηση δεν είναι ενδεικτική άρα δεν μπορούν να συμπεριληφθούν και άλλες προσβολές στους λόγους που επισύρουν κατάσχεση και απαγόρευση κυκλοφορίας εντύπων. Ούτε είναι δυνατή η αναλογική εφαρμογή. Καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι μόνο και εφόσον συντρέχουν αυτές οι τέσσερις περιπτώσεις που προβλέπει ο συντακτικός νομοθέτης μπορεί να επιβληθεί κατάσχεση εντύπων με ασφαλιστικά μέτρα. Κάθε άλλη αιτία ή προσβολή καθιστά την αίτηση για ασφαλιστικά μέτρα αβάσιμη και άκυρη. Τα ασφαλιστικά μέτρα δεν οδηγούν σε πλήρη ικανοποίηση του δικαιώματος αλλά αποτελούν απλά προσωρινή ρύθμιση της υπάρχουσας κατάστασης. Για αυτό η πρακτική που ακολουθούν τα ελληνικά δικαστήρια δεν είναι ενιαία. Μεγάλο μέρος των κοινωνιών του Δικαίου δέχεται ότι δεν μπορεί να γίνει παραδεκτή η αίτηση ασφαλιστικών μέτρων που αφορά την κατάσχεση εφημερίδων βιβλίων και περιοδικών που περιέχουν ανακριβή γεγονότα ή προσβάλλουν την προσωπικότητα. Η κατάσχεση αυτή ισοδυναμεί με απαγόρευση κυκλοφορίας που συνιστά λογοκρισία η οποία απαγορεύεται από το Σύνταγμα. Η επιβολή ασφαλιστικών μέτρων μπορεί να επιφέρει σημαντικούς περιορισμούς στην ελευθερία του τύπου και υπάρχει σοβαρός κίνδυνος καταχρηστικής άσκησης του εν λόγω δικαιώματος. Για

αυτό πρέπει να διατάσσεται επιβολή τέτοιων μέτρων μόνο στις εξαιρετικές περιπτώσεις που ορίζει ο νόμος και σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης (άρθρο 48 του Συντάγματος).¹

Τα ασφαλιστικά μέτρα έχουν σαν πεδίο εφαρμογής τα στάδια προετοιμασίας ενός δημοσιεύματος. Έτσι μετά τη δημοσίευση γεγονότος προσβλητικού για την προσωπικότητα δεν συντρέχει η προϋπόθεση του επείγοντος που απαιτεί ο νόμος για την επιβολή ασφαλιστικών μέτρων. Η προσβολή της προσωπικότητας αποτελεί προσβολή ενός σημαντικού έννομου αγαθού, δεν μπορεί όμως να ενταχθεί σε καμία από τις εξαιρετικές περιπτώσεις που ορίζει ο νόμος. Ούτε τα έργα τέχνης ή επιστήμης εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του 2^{ου} εδαφίου της παραγράφου 3 του άρθρου 14. Δεν μπορούν σε αυτές τις περιπτώσεις να εφαρμοστούν οι περιορισμοί της ελευθερίας του τύπου.

Τα ασφαλιστικά μέτρα δεν αποτελούν λύση σε αυτές τις περιπτώσεις αφού δεν βρίσκουν αποτελεσματική εφαρμογή μετά την κυκλοφορία των εντύπων. Ορθότερη είναι η εφαρμογή αποκαταστατικών μέσων προστασίας. Οι αποκαταστατικές αγωγές ενδείκνυνται σε περιπτώσεις προσβολής της προσωπικότητας γιατί: συνδέονται με την προσβολή που έγινε στο παρελθόν, αποσκοπούν στην επανόρθωση των συνεπειών της προσβολής και συνεπάγονται περιουσιακού συνήθως χαρακτήρα παροχή εκ μέρους του εναγομένου. Μπορεί ακόμη να επέλθει άρση της προσβολής με την άσκηση του δικαιώματος απάντησης από τον προσβαλλόμενο με εκούσια αποκατάσταση της αλήθειας από τον ιδιοκτήτη ή εκδότη της εφημερίδας. Επίσης υπάρχει δυνατότητα να εγερθεί αγωγή για αξιώσεις αποζημίωσης και χρηματικής ικανοποίησης της ηθικής βλάβης για προσβολές εκ μέρους του τύπου με βάση τις διατάξεις 914, 919, 920, 932 και 59 του Α.Κ. ή του νόμου 1178/1981 που αφορά την αστική ευθύνη του τύπου.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ
ΤΗΝ ΕΠΙΒΟΛΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΓΙΑ ΚΑΤΑΣΧΕΣΗ
ΕΝΤΥΠΩΝ

1. Μονομελές Πρωτοδικείο Ηρακλείου
Αριθ. 345/1979
Υπόθεση «Καπετάν Μπαντουβάς- απομνημονεύματα»

Οι γιοι και κληρονόμοι του Γ. Πετρακογιώργη ασκούν αγωγή κατά των εκδοτών βιβλίου με τον τίτλο «Απομνημονεύματα του καπετάν Μπαντουβά» γιατί θεωρούν ότι περιέχει ανακρίβειες ως προς την αγωνιστική δράση του πατέρα τους. Υποστηρίζουν ότι τα αναληθή γεγονότα που περιγράφονται στο βιβλίο και προσβάλλουν την μνήμη του πατέρα τους γράφτηκαν από τον συγγραφέα εν συνειδήσει και εν γνώσει της ανακρίβειας τους. Ζητούν αποκατάσταση και επιβολή κατάσχεσης του υπό κυκλοφορία βιβλίου με ασφαλιστικά μέτρα. Το δικαστήριο κρίνει ορθά ότι σε περίπτωση προσβολής της προσωπικότητας, δεν είναι δυνατόν να εφαρμοστούν οι διατάξεις για άρση της προσβολής και παράλειψή της στο μέλλον. Για αυτό υποχωρούν μπροστά στο γενικότερο συμφέρον προστασίας του τύπου. Η άρση της προσβολής και παράλειψή της στο μέλλον είναι δυνατόν να πραγματοποιηθούν μόνο με κατάσχεση του βιβλίου ή απαγόρευση κυκλοφορίας του. Σύμφωνα όμως με το άρθρο 14, παράγραφος 3, εδάφιο 1 η κατάσχεση απαγορεύεται. Έτσι η αίτηση για ασφαλιστικά μέτρα απορρίφθηκε.

1. Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών
Αριθ. 10939/1983
(Αδημοσίευτη)

Η απόφαση αυτή αποτελεί απόκλιση από την τακτική που ακολουθεί η ελληνική νομολογία. Δέχεται τη αίτηση για ασφαλιστικά μέτρα για την απαγόρευση κυκλοφορίας βιβλίου ως βάσιμη με την αιτιολογία ότι δεν έχει την έννοια της κατάσχεσης εντύπου, ώστε να αντίκειται στο Σύνταγμα.

[Υπόθεση 1.pdf](#)

2. Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών

Αριθ. 22338/1996

Υπόθεση: Δημοσίευμα με τίτλο « Μελωδίες από άλλες εποχές»

Ο ασκών την αίτηση υποστηρίζει ότι το δημοσίευμα του περιοδικού Δ. περιέχει ανακρίβειες και αναληθή γεγονότα και ότι αυτά γράφτηκαν εν γνώσει του δημοσιογράφου που επιμελήθηκε το άρθρο. Θεωρεί ότι το δημοσίευμα προσβάλλει την ηθικο-κοινωνική του υπόληψη και την προσωπικότητά του. Για αυτό ζητά άρση της προσβολής με τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων. Το Πρωτοδικείο Αθηνών όμως θα κρίνει για ακόμη μια φορά ότι η αίτηση αυτή ισοδυναμεί με κατάσχεση εντύπων που απαγορεύεται ρητά από το Σύνταγμα, χωρεί μόνο κατ' εξαίρεση σε συγκεκριμένες περιπτώσεις. Δεν συντρέχει όμως καμία από αυτές άρα η αίτηση για κατάσχεση του περιοδικού είναι αβάσιμη.

[Υπόθεση 2.pdf](#)

3. Μονομελές Πρωτοδικείο Θεσσαλονίκης

Αριθ. 24742/1998

Υπόθεση: «Λεξικό Μπαμπινιώτη για το λήμμα Πόντιος»

Οι αιτούντες υποστηρίζουν ότι το επίμαχο λήμμα στο εν λόγω λεξικό προσβάλλει την καταγωγή τους και την προσωπικότητά τους. Ζητούν για την άρση της προσβολής να κατασχεθεί το λεξικό. Η αίτηση για ασφαλιστικά μέτρα δεν μπορεί να ασκηθεί από νομικό πρόσωπο, αλλά μόνο από φυσικό πρόσωπο. Το λεξικό αποτελεί έργο της επιστήμης, άρα εξαιρείται από τους περιορισμούς της ελευθερίας του τύπου. Επίσης η περίπτωση αυτή δεν μπορεί να ενταχθεί στο άρθρο 14, παράγραφος 3, εδάφιο 2 για αυτό η αίτηση απορρίπτεται ως ουσιαστικά αβάσιμη.

[Υπόθεση 3.pdf](#)

4. Μονομελές Πρωτοδικείο Θεσσαλονίκης

Αριθ. 18134/1998

Υπόθεση: «Λεξικό Μπαμπινιώτη για το λήμμα Βούλγαρος»

Ο αιτών επικαλείται επείγουσα περίπτωση, προσβολή της προσωπικότητας και της εθνικής του ταυτότητας και ζητά με τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων να απαγορευθεί προσωρινά η κυκλοφορία του λεξικού. Ζητά οι εναγόμενοι να υποχρεωθούν να αποσύρουν από την κυκλοφορία το λεξικό τάσσοντας προθεσμία

και να καταβάλλουν χρηματική ποινή ως μέσω αναγκαστικής εκτέλεσης. Το δικαστήριο αποφασίζει την απάλειψη από το λεξικό του λήμματος «Βούλγαρος» ως προς την δεύτερη σημασία του, επιβάλλει στον Γ. Μπαμπινιώτη προσωπική κράτηση διάρκειας ενός μηνός και απειλεί να επιβάλλει χρηματική ποινή δύο εκατομμυρίων δραχμών στον καθένα από τους κατηγορούμενους ως μέσο αναγκαστικής εκτέλεσης.

5. Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών
Αριθ. 5208/2000
Υπόθεση: Μ. Ανδρουλάκης

Το δικαστήριο δεν κάνει δεκτές τις αιτήσεις για προσβολή της θρησκευτικής πίστης που άσκησε η Ιερά Μονή Εσφιγμένου Αγίου Όρους- Άθω επειδή πρόκειται για νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου ούτε και αιτήσεις άλλων νομικών προσώπων. Το βιβλίο είναι μυθιστόρημα επομένως έχει λογοτεχνικό περιεχόμενο. Πρόκειται δηλαδή για έργο της τέχνης και υπάγεται στις ρυθμίσεις του άρθρου 16 του Συντάγματος. Οι κατηγορίες έργων που εντάσσονται στο άρθρο 16 δεν εμπίπτουν στους περιορισμούς που επιβάλλει η παράγραφος 3, του άρθρου 14 στην ελευθερία του τύπου. Έτσι δεν είναι παραδεκτή η αίτηση για επιβολή ασφαλιστικών μέτρων που θα απαγόρευαν την κυκλοφορία του βιβλίου.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΣ

- Μον. Πρωτ. Αθ. αρ. 8064/1986, Νο Β 1987 τόμος Α', σελ. 403,404.
- Μον. Πρωτ. Αθ. αρ. 22338/1996, Νο Β 1997 τόμος Α', σελ. 73-75.
- Μον. Πρωτ. Θεσσ. αρ. 18134/1998, το Σ 4/1998, σελ. 764-767.
- Α.Π. 13/1999 Νο Β 2000 τόμος Α', σελ. 447.
- Μον. Πρωτ. Θεσσ. αρ. 24742/1998, Δ. 1999 τόμος Α', σελ. 142.
- Μον. Πρωτ. Αθ. αρ. 5208/2000, το Σ 3/2000, σελ. 572.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Δαγτόγλου Π., «Τύπος και Σύνταγμα», 1989.
- Δαγτόγλου Π., «Συνταγματικό Δίκαιο-Ατομικά Δικαιώματα», τ.Α'.
- Δημητρόπουλος Ανδ., «Συνταγματικά Δικαιώματα, παραδόσεις συνταγματικού δικαίου», τ. 3,1' Έκδοση, Αθήνα 2004.
- Καράκωστας Ι., «Το Δίκαιο των Μ.Μ.Ε.», Εκδ. Αντ. Σάκκουλας.
- Μάνεσης Αρ., «Συνταγματική Θεωρία και Πραξη, 1954-1979», Εκδ. Σάκκουλα, Θεσσ/νικη 1980.
- Σαρίπολος Ν., «Σύστημα Συνταγματικού Δικαίου της Ελλάδος», τεύχος Γ'.
- Σβώλος – Βλάχος, «Το Σύνταγμα της Ελλάδος», τ. Α', 1954.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

- Εφαρμογές Δημοσίου Δικαίου, έτος ΙΔ', 2001, τεύχος 1.
- Εφαρμογές Δημοσίου Δικαίου, Επίκαιρα Θέματα, έτος Ε', 1992, τεύχος 1.
- Εφαρμογές Δημοσίου Δικαίου, Επίκαιρα Θέματα, έτος Δ', 1991, τεύχος 1-2.
- Το Σύνταγμα (το Σ), 4/1998.
- Το Σύνταγμα (το Σ), 3/2000.